

Шануймо старість

(1-

4класи)

Підготувала

Педагог-організатор

Цимбалюк Софія Сергіївна

Виховний захід «Шануймо старість»

Мета. Виховувати повагу до людей похилого віку, любов і шану до бабусь і дідусів, увагу до
Одиноких, самотніх жителів, почуття доброти та милосердя.

На дошці напис:

Кажуть, юність живе лиш майбутнім,

Кажуть, зрілість цінує лиш мить.

Тільки старість живе незабутнім,

Тим, чого не вернуть, не спинить.

Є закони природи незмінні

Для людей, для птахів, для тварин.

Ви простіть нас байдужих, ми винні,

Будем ми ще старими, як ви.

Учитель. На картах небесних тіл ця планета не позначена, але вона існує. І в свій час кожен із нас, залишаючися жителем Землі, ступає на цю планету. Називається ця планета Старість. Час там протікає повільно - з довгими безсонними ночами.

Люди з цієї планети сприймають життя по-іншому: живуть більше в минулому, ніж у теперішньому. Старість... За енциклопедичним словником старість - це «віковий період від 75 до 90 років».

Людей похилого віку в Україні близько 2-х мільйонів.

Така вже доля зрілих людей - залишитися у чотирьох стінах зі своїми проблемами, хворобами, переживаннями.

Знали б ви, як вони чекають, щоб хто-небудь завітав до них.

Учень.

Живе одинока людина

Живе одинока людина,

Чому ж ми проходимо мимо?

Живе одинока людина,

Ніким у житті не любима.

І серце у неї відкрите

Для ласки людської й привіту,

Печальним льодком оповите,

Віддалена горем від світу.

Чому ж ми не прийдемо в хату,

її не покличем з собою?

І буде одна вікувати

Людина з своєю журбою.

Нам легше, бо ми не самотні,

Ходімо ж до неї в світлицю!

І серце людини з безодні

Полине за нами, як птиця.

Учитель. Ми, онуки, будши малими, часто забігали до своїх бабусь і дідусів, щоб почути казку. Ось почута в електричці розмова.

Молода мама з дівчинкою їхали в село. Поруч* ними сиділа літня жінка і запитала:

- Куди, доню, їдеш?
- По бабусині казки.
- А ти любиш свою бабусю?
- А хіба бабусю можна не любити? Щасливі ті літні люди, які мають люблячих, дітей та онуків і оточені їхньою увагою.

Учні.

- Який струмочок повсякчас співає ніжно коло, нас?
- Бабусин голос.
- А що солодше знаєш ти, чого в крамниці і знайти?
- Вуста бабусі.
- Яке колосся золоте униз вершечками росте?
- Руки дідуса.
- Які сніги постійно йдуть, які сніги не розтають?
- Сивина дідуса.
- Які дві зірки знаєш ти, що завжди нам сяють з висоти?
- Очі бабусі.
- Які поля з кінця в кінець зорали зморшки навпростець?
- Лице дідуса.
- А що широкє, як земля, та не займа чужі поля?
- Душа бабусі й дідуса.

Учитель. Люди старшого покоління пережили багато випробувань у своєму житті, не завжди доля до них посміхалася.

Учень.

Бабусина доля -

Як ота тополя,

Що посеред степу

В небо порина.

Вітер гне тополю,

Заметілі в полі, -

Так біліє в бабці сивина.

Бабусина доля -

Як в степу тополя,

А над нею - небо,

Як віки.

Учитель. Про опалене війною дитинство своєї бабусі нам розповість учениця, а написала цього вірша інша бабуся дівчинки.

Учень.

Сиротина

Жила колись на світі дівчинка маленька.
Були у неї, як годиться, батько й ненька.
І, може, дівчинка щаслива ще б була,
Якби не та проклятая війна.
А як прийшла у світ ота війна проклята,
Вона забрала у дитини тата.
В смертельних чоботах тоді ще й тиф ходив.
Життя і долі людські він безжалісно косив.
Зайшов до дівчинки тоді він в хату,
Де жила вона з мамою, без тата.
І стала жертвою для тифу рідна мати,
Лишила дівчинку бабусі доглядати.
І ця маленька сиротина ще не збагнула до кінця,
Що вже не буде в неї мами,
Вона присіла край стільця і пряничком,
Що хтось її вгостив, свою матусю пригощала.
Застиглі мамині уста той пряничок
уже не брали,
А бідна сиротина думала,
що мама все для неї залишає.
Не знала дівчинка, що мами в неї вже нема,
А думала, що міцним сном ще спить вона.
Як жаль мені оту дитину-сиротину,
Бо це ж була моя бабуся Ніна.

Учитель. Потрібно бути уважними до своїх дідусів, бабусь, до своїх батьків, оточувати їх своєю увагою, як вони це робили, коли ви були маленькими. Слід пам'ятати про них, коли вилетите з рідного гнізда - з отчого дому.

Учень.

Там десь мати одна

У далекім селі,
На родючій землі
Зачарує природа до млости.
Там десь мати одна виглядала з вікна,
Син писав, що приїде у гості.
Килимки, вишивки, про минуле думки...

Запалила в печі на світанні.

Щемний біль, гіркота, пролетіли літа,

Залишились короткі, останні. . Пахнув теплий пиріг, ось і син на поріг.

Привітавсь, вніс до хати гостинці.

Майже так, як колись, в дім сусіди зійшлись.

Цвіла мама в терновій хустинці.

Вже і в сина літа, а душа золота.

В нас вродливі ж такі чорноброві.

Від стрімких яворів, від струнких матерів,

Що були повні сил і любові.

Він забрав би її у тепліші краї,

Тільки мамі не затишно в місті,

Не поїде вона, не покине села,

Де життя прожила,

Де калина в червонім намисті.

Мить прощання пече, гладив мамі плече,

Витирав із обличчя сльозину,

Пригорнулась вона і спитала сумна

Лиш одне: «Чи побачимось, сину?»

Серцю груди тісні:

«Я примчу навесні, що Ви, мамо,

таке запитали?»

У дорогу пора, хата й мама стара

У холоднім тумані розтали.

Учитель. На превеликий жаль, є люди на перший погляд виховані, культурні та насправді байдужі до чужої біди і навіть забувають дорогу до рідного дому, де їх чекають батьки.

Учитель. Коли людина самотня і за нею нікому доглянути, це одна справа. Коли ж діти відмовляються від своїх стареньких батьків, це - жах.

Учитель. Ось послухайте ще одну сумну історію про байдужість до найрідніших людей, яку переповідає

В. Сухомлинський у своєму оповіданні. Дерев'яний лелека

В одному селі жили собі чоловік і жінка. Був у них маленький син Сергійко. Був у чоловіка і батько - Сергійків дідусь. Жив він у комірчині, яку йому відвели. Наближались Сергійкові іменини: йому сповнювалось п'ять років. Батько і матір вирішили влаштувати вечір. Запросили багатьох гостей. Голову колгоспу й бригадира. Сусідів запросили.

Тільки Сергійкового дідуся забули запросити. А він уже давно готував онукові подарунок. Вирівав із дерева лелеку.

Ось уже й вечір почався, сходяться гості, подарунки приносять. Тільки дідусь сидить на ліжку в своїй комірчині. Перед ним на столі стоїть де дерев'яний лелека, підняв голову і дивиться у вікно своїм чорним оком, немовби прислухається до мі зики, що лунає із сусідської кімнати.

Так і знайшли його вранці... Схилився на подушки, задивлений на лелеку, сумний, непорушний, а в очах - захололі краплини сліз.

А на столі стояв дерев'яний лелека і дивився у вікно.

Учитель. До батьків Сергійка, до дітей бабусі і будинку престарілих та до інших, їм подібних, ми звертаємося зі словами.

Учень.

Не говори про доброту, коли сам нею не сяєш,

Коли у радощах витаєш, забувши про чужу біду.

Бо доброта не тільки те,

що обіймає тепле словом

В цій почутті така основа,

яка з глибин душі росте

Коли її не маєш ти, то раниш людяне в людині,

Немає вищої святині, як чисте сяйво доброти.

Учитель. Наша народна мораль різко засуджує таких пустоцвітів, що цураються батьків, ще великий Кобзар писав:

«...Хто матір забуває, Того Бог карає,

Чужі люди цураються В хату не пускають.

І немає злому На всій землі безконечній Веселого дому».

Учитель. Хоча існує легенда.

У давні часи в одній країні немічних старців за водили у неприступні гори і залишали там самотніми на смерть. Якось один молодий чоловік завіз туди свого старого батька. Коли син шукав для нього місця на скелях, батько промовив:

- Заведи мене трохи вище.

- Чому? - спитав син.

- Бо тут я залишив свого батька. Не хочу померти в тому самому місці.

Син зрозумів, що за якихось тридцять літ із ним станеться те саме.

Він обіпер батька на своє міцне плече і повів додому.

Ця легенда наводить нас на думку: як ми поведимося зі своїми батьками, так наші діти поводитимуться з нами, адже ми є прикладом для них.

Я хочу познайомити вас ще з однією короткою оповідкою, коментувати її я не буду, думаю, зрозумієте самі.

Поступ

Коли моя бабуся вирушала навідати свою маму, вона відводила на це три дні. Один день ішов, щоб добратися туди на бричці, запряженій кіннями, ще один, аби розповісти і послухати останні новини, посидівши трохи в кухні, а трохи у саду, і третій день - на дорогу.

Коли моя мати їздила до своєї мами, то їй потрібно було два дні. Вона добиралася потягом і, якщо їй щастило з пересадками, приїжджала того ж дня під вечір. Мама розповідала бабусі останні вісті, вислуховувала новини навзаєм і наступного дня від'їжджала.

Мені, щоб провідати свою маму, потрібно лише півгодини. Я приїжджаю на авто, затримуюсь у неї десять хвилин і поспішаю назад, бо діти нудяться, а я, як завжди, не встигаю зробити закупки у супермаркеті.

Коли моя дочка приїде мене відвідати, скільки часу їй це займе?

Учитель. Старість - не радість, ніхто її не чекає. Та вона несподівано підкрадається. Добре, коли поруч діти та онуки, але діти дуже швидко дорослішають. Матерям хочеться бачити їх, погладити по голівці, торкнутися їхніх рук і почути теплі слова любові.

Інценування вірша.

Розмова з мамою

Син. Розкажіть мені, мамо, про вишні, їх було так багато в саду.

Мати. Були, сину, морози невтішні, а вони кого хочеш зведуть.

Син. Розкажіть мені, мамд, про зорі, чи такими були і колись?

Мати. А той, сину, хто виріс у горі - не часто на зорі дививсь.

Син. Розкажіть мені, мамо, про долю, чи людині підвладна вона?

Мати. Наша доля, мій синку, як море, той пливе лиш, хто має човна.

Син. Розкажіть мені, мамо, про роки, чи спливають помітно вони?

Мати. Роки, сину, помітні допоки... Матерів

пам'ятають сини.

Учитель. На жаль, час невпинний, і наші рідні, доживши до певного віку, повільно ідуть із життя, заповідаючи нам жити по совісті.

Пісня про матір

Посіяла людству літа свої літечка житом,

Прибрала планету, послала стежкам споришу.

Навчила дітей, як на світі по совісті жити,

Зітхнула полегко - і тихо пішла за межу.

- Куди це ви, мамо?! - сполохано кинулись діти.
- Куди ви, бабусю? - онуки біжать до воріт.
- Та я недалечко... де сонце лягає спочити. Пора мені, діти... а ви вже без мене ростіть.
- Та як же без вас ми?
- Та що ви намислили, мамо?
- А хто нас, бабусю, у сон поведе по казках?
- А я вам лишаю всі райдуги із журавлями. І срібло на травах, і золото на колосках.
- Не треба нам райдуг,
не треба нам срібла і золота,

Аби тільки ви нас чекали завжди край воріт.

Та ми ж переробим усю вашу вічну роботу,

Лишайтеся, матусю, навіки лишайтеся.

Не йдіть.

Вона посміхнулась, красива і сива, як доля,

Махнула рукою - злетіли у вись рушники.

«Лишайтеся щасливі», -

і стала замисленим полем

На цілу планету, на всі покоління й віки.

Учитель. Хочеться вірити, що ніхто з вас не забуде своїх батьків, бабусь, дідусів тоді, коли до них прийде старість, бо ж усі ми повинні пам'ятати.

Учень.

Є закони природи нетлінні

Для людей, для птахів, для трави.

Ви простіть нас байдужих, ми винні,

Будем ми ще старими, як ви.

Учитель. А на завершення прислухаймося до слів, і нехай вони назавжди закарбуються у наших душах.

Учень.

Не зобидь ні старця, ні дитину,

Поділись останнім сухарем,

Тільки раз ми на землі живемо,

У могилу не бери провину.

Зло нічого не дає, крім зла,

Вмій прощати, як прощає мати,

За добро добром спіши воздати -

Мудрість завше доброю була.

Витри піт солоний із чола

І трудись, забувши про утому,

Бо людина ціниться по тому,

Чи вона зробила, що могла.

Скільки сил у неї вистачало.

Щоб на світі більше щастя стало.

Звичка — друга натура.

Найбільше багатство — здоров'я.

Як немає сили, то й світ не милий.

Гіркий тому вік, кому треба лік.

Світ великий, було б здоров'я.

Все добре приймай, а зла уникай.